

BOLETÍN

DEL 2.º CONGRESO DE

ESPERANTISTAS IBÉRICOS

Sr

*Pedro Naranjo
Comerciante*

Zaragoza 13

*Jerez
Cádiz*

SUMARIO

Cartas de los Sres. Prados Urquijo y Migoya. — Agradecimiento Sincero. — La Tragedia de Versailles, trad. de Pedro Icaza. — Kial ne?, P. Llano. — Nuestras Asambleas, Manuel Maynar Barnolas. — Klarigo, Julio Mangada. — La Maja Príncino, trad. de Felikso Diez. — El Problema de la Lengua Internacional. — Kiam, kial, kiel mi farig s Esperantisto?, L. Gervois. — Okazintajo, Pedro Icaza. — Petola Fako. — Universal Frateco, trad. de Eugenio Lunate. — Maricu de Olaskoaga, Felikso Jausoro. — La Deksesa. — Literatura Konkurso. Listas de donantes e inscritos al Congreso.

DIRECCIÓN:

GRUPO ESPERANTISTA

Merced, 1. — BILBAO

LA SENCILLEZ DEL ESPERANTO

SU ALFABETO Y PRONUNCIACIÓN

a b c ĉ d e f g ĝ h i j k l m n o p r s ŝ t u ŭ v z

Todas se pronuncian como en castellano excepto las siguientes.

c *ts* caro, se lee *tsaro* - ĉ se lee *ch* del castellano, ejemplo: ĉevalo, se lee *chevalo*.

g siempre suave como en *guto*, *gitaro* se leen *guitaro*, *guto*.

ĝ equivale a la *dj* francesa, como en la palabra *adjutant*.

h se pronuncia ligeramente aspirada o una *j* débil. Homo, léase *jomo*.

j como y griega. Cuando lleva el circunflejo, suena *j* francesa.

k corresponde siempre al sonido de *ca*, fuerte como campo.

ŝ tiene el sonido de la *ch* francesa, o *sh* inglesa, en las palabras *charité*, *ship*.

z tiene el sonido de una *s* muy suave, como la *z* en las palabras *rizo*, *azino* del idioma italiano.

Todas las letras se pronuncian. Cada vocal forma una sílaba, salvo cuando usamos la *ŭ*, que forma diptongo con la vocal *a* que va adherida, ejemplo: *ba-la-i*, *al-me-naŭ*.

El acento prosódico recae siempre en la penúltima sílaba, o sea en la penúltima vocal: *pá-tro*, *an-stá-tau*, y así en todas las palabras que no forman diptongo.

REGLAS GRAMATICALES

Las reglas gramaticales son 16 y no tienen ninguna excepción.

El vocabulario está formado por raíces a las que según la terminación que le aplicamos, formamos de ellas substantivos, adjetivos, adverbios, tiempos de verbo, etc., es decir, formamos *palabras*.

ARTÍCULO

Existe uno solo: *la*, invariable para el singular, plural, masculino o femenino; así decimos: *la infano*, (el niño) *la infanino* (la niña) *la infanoj* (los niños), *la infaninoj* (las niñas).

o a e

Aplicando a una raíz la terminación *o*, formamos *substantivo*: con la terminación *a*, un *adjetivo*, y con la terminación *e*, un *adverbio*. Ejemplos: de la raíz *am* formamos *amo*, (amor) *ama*, (amoroso), *ame* (amorosamente).

El plural se forma con la adición de *la j*. *Amaj leteroj*, cartas amorosas.

TERMINACIONES i, as, is, os, us, u

Formamos con estas terminaciones aplicadas a una raíz, los infinitivo (*i*), presente (*as*), pasado (*is*), futuro (*os*), condicional (*us*), imperativo (*u*). Al conjugarlo es necesario emplear siempre el nombre o pronombre.

Ejemplos de una raíz transformada en infinitivo de verbo: de la raíz *kant*, formamos *kanti*, que es cantar.

Conjugación del tiempo presente: *kantas*, equivale a canto; *cantas*, canta, *cantamos*, cantáis, *cantan*, o sea las seis formas del tiempo presente

Igual procedimiento usamos con el pasado, futuro, condicional y también imperativo: *kantis* (canté), *kantos* (cantaré), *kantus* (cantaría) y *kantu* (cantad).

No hay verbos irregulares.

SU VOCABULARIO ES LATINO

O INTERNACIONAL, EN SUS TRES CUARTAS PARTES. HE AQUÍ ALGUNAS PALABRAS DE USO FRECUENTE

	a		k
adiaŭ	adiós	kafo	café
akiri	adquirir	kuri	correr
akvo	agua	kastelo	castillo
apenaŭ	apenas		l
artikolo	artículo	labori	trabajar
	b	lano	lana
bastono	bastón	legi	leer
banko	banco	lingvo	lengua
birdo	pájaro		m
botelo	botella	majstro	maestro
	c	mano	mano
citi	citar	maro	mar
cigno	cisne	mangi	comer
	ĉ		n
ĉapelo	sombrero	nazo	nariz
ĉambro	habitación	ni	nosotros
ĉesi	cesar	ne	no
	d	nigra	negro
dediĉi	dedicar		o
detali	detallar	odoro	olor
dividi	dividir	ofendi	ofender
dormi	dormir	ordoni	mandar
doloro	dolor	orelo	oreja
	e		p
eduki	educar	pagi	pagar
elekti	elegir	pano	pan
esperi	esperar	papero	papel
	f		r
fabelo	fábula	rabi	robar
favoro	favor	respondi	responde
fandi	fundir	ricevi	recibir
	g	riĉa	rico
gardi	guardar		s
gloro	gloria	saluti	saludar
grava	grave	sinjoro	señor
griza	gris		ŝ
	ĝ	ŝuo	zapato
ĝardeno	jardín	ŝtato	Estado
gojo	alegría	ŝtono	pedra
gentila	gentil		t
ĝemi	gemir	tempo	tiempo
	h	terura	terrible
hispano	español	trankvila	tranquila
heroo	héroe		u
humoro	humor	unu	uno
horo	hora	urbo	ciudad
	i	urso	oso
ili	ellos		v
ideo	idea	varma	caliente
imagi	imaginar	vino	vino
intenci	intentar	virto	virtud
	j	verso	verso
jes	sí		z
jam	ya	zumi	zumbar
		zorgi	cuidar

BULTENO DE L'2.ª KONGRESO DE IBERIAJ ESPERANTISTOJ

Sr. Presidente del Grupo Esperantista

BILBAO

Muy Sr. mío: Recibo su grata 16 del corriente, en la que tienen la amabilidad de invitarme para el cargo de miembro honorario del 2.º Congreso de esperantistas ibéricos, que se celebrará en Bilbao en los días 19, 20 y 22 del próximo Junio.

Quedo muy reconocido a la atención de ustedes y al recuerdo que tienen de que hace, según mi cuenta, más de 19 años, fui uno de los «pioneros» del Esperanto en Bilbao y en España.

Por razón de mis ocupaciones no he podido seguir el movimiento de ustedes con la atención y el interés que siempre me inspiraron sus humanitarias y filantrópicas aspiraciones, y si siempre fui un creyente convencido de ellas, la facilidad con que he podido leer su grata comunicación, a pesar del tiempo que hace que no practico la lengua, me ha suministrado nuevos argumentos en pro de las excepcionales condiciones que ésta reúne como vehículo de intercomunicación humana.

Ruégole que, al recibir con la presente mi aceptación y las gracias por el honor que me hacen, transmita un afectuoso saludo a sus compañeros, sintiendo no haber podido dirigirle esta comunicación en Esperanto, por el temor de las faltas que hubiera podido cometer, dado el tiempo transcurrido sin practicarlo.

Queda de Vd. afmo. y s. s. q. b. s. m.,

G. PRADOS URQUIJO.

Sinjoroj: Mi akceptas kun multa dankado vian voĉdonon kiel honora membro, kune kun mia amiko, la sinjoro Prados Urquijo.

Mi ne meritas tian distingajon, sed mi akceptas ĝin, komprenante ke la akceptaĵo signifas nur la fidan profesion de la samideaneco.

Mia tro labornecesa vivo malpermesas al mi ĉeesti kun vi ĉiutage kiel estu mia deziro: Tiu ĉi estas la kaŭzo ke mi redaktu neŭte Esperante kiel vi vidos per la nuna letero.

Salutas vin respekte via samideano.

JUAN MIGOYA.

AGRADECIMIENTO SINCERO

Son tantas las pruebas de adhesión que los organizadores del 2.º Congreso Esperantista Ibérico, estamos recibiendo, que no podemos menos que agradecer públicamente a todos cuantos señores se han dirigido a nosotros en tal sentido.

Todas esas adhesiones abren nuestro pecho a la esperanza, porque demuestran que el sentimiento fraterno de los esperantistas ibéricos, revive pujante, presto a trabajar por el merecido triunfo de nuestro movimiento, que día tras día conquista nuevos adeptos, no ya sólo entre aquellas gentes fácilmente impresionables, sino también en aquella parte de opinión, un tanto excéptica, que hasta ahora asistió al desarrollo del Esperanto con entera indiferencia, cuando no con exaltado desdén.

Palabras de aliento en unos; ayuda económica en otros; voluntad en todos, ha encontrado este Comité organizador. Ello nos obliga a redoblar nuestro entusiasmo y voluntad para hacernos dignos de esa confianza que en nosotros se ha depositado: ello nos obliga también a preparar nuestro Congreso como algo grande, que deje un recuerdo imborrable en nuestros corazones, y una organización real, ibérica o nacional, según la decisión del Congreso, que una los esfuerzos individuales en buen ordenado conjunto de labor intensa y fructífera.

Aún no hemos ultimado el programa: pero lo terminaremos; lo tendremos; y será de trabajo

bienhechor, práctico; trabajo con soluciones eficaces y duraderas.

De entre lo que será, podemos adelantar que organizamos una importantísima sesión de propaganda, en la que tomarán parte, un representante de los esperantistas franceses, otro de los ingleses, otro de los alemanes, y nuestro querido y entusiasta *samideo*, el elocuente orador suizo, Edmundo Privat, a quien también esperamos.

Queremos hacernos dignos de las palabras de aliento y de las adhesiones que se nos envían. ¡Que sigan éstas! ¡Que en ningún pecho esperantista falte la fe, el entusiasmo, la voluntad! ¡Que en los que no sean esperantistas, pero que simpatizan con el Esperanto, no falte el desinterés, su ayuda económica, necesaria para toda empresa! ¡Que todos, cada cual en su esfera, presen ten el calor debido a nuestras iniciativas y decisiones, que cuanto mayor sea, mayor y mejores serán sus resultados! Nos proponemos y creemos lograrlo, que el Congreso de Bilbao escriba una página brillante, enunciativa de bellas esperanzas para el Esperantismo mundial. A eso tienen nuestros esfuerzos, y por eso, así responde a las innumerables adhesiones y frases alentadoras recibidas, sinceramente agradecido,

EL COMITÉ ORGANIZADOR.

La Tragedia de Versalles

(De la conferencia del Profesor Charles Sorolet, Edimburgo).

Refiriéndose al Esperanto, dijo que podría presentar en su favor una cadena de argumentos en la cual no faltase ningún eslabón.

Desde la guerra, una lengua internacional constituye una necesidad más vital que antes de ella, aunque siempre haya existido esa necesidad en la civilización. Siempre ha sido suplida más o menos esa falta de nexo lingüístico, pero por primera vez en la historia de las lenguas nacionales éstas han fracasado, como lo prueba el Congreso de Versalles. Deducimos, pues, que ha llegado la hora de un lenguaje artificial. No hay otra solución.

Una lengua artificial no es, como se presume generalmente, ni un absurdo filosófico ni una imposibilidad filológica. Hay un punto esencial que

parece ignorado por los esperantistas al exponer el caso: se podría probar, a satisfacción de los filólogos, que todo lenguaje literario es esencialmente artificial, es decir, que es una obra de arte. La pedante distinción entre una lengua artificial y otra natural no tiene en realidad base alguna: toda lengua literaria comenzó siendo lengua artificial. Aun la gloriosa lengua francesa, considerándola en su época medioeval, empezó siendo un balbuceo de prematuro lenguaje infantil. Esperanto contiene las cualidades de lógica, simplicidad, elasticidad y flexibilidad, esto es, las cualidades que debe poseer la lengua internacional. Suponiendo que el Esperanto no sirviese para nada práctico, sería un inapreciable instrumento educador.

Sobre el punto de la necesidad vital de una lengua internacional, el profesor Charles Sorolet explicó que desde hace cuatro o cinco años, estuvo unos seis meses cada año en la Europa Central, Oriental y del Sur. Aun antes de la guerra la Europa Central era una Torre de Babel. Ninguno que no ha viajado por esos países puede hacerse idea de la confusión que allí reina. Creía ese señor que, si se estudiasen los verdaderos orígenes de la guerra, se encontraría que, sus más profundas raíces estarían en esta terrible confusión. Con razón o sin ella, en la Europa Central y Oriental, la lengua estaba considerada como prueba de la nacionalidad y, el lenguaje fué una de las causas que dieron lugar a pasiones nacionales, que al fin y al cabo hicieron la guerra. Eso era antes de 1914. Hoy las cosas han empeorado, no sólo por los poderosos imperios que se han desplomado, sino por tantos estados modernos que se han creado. Hoy hay más materias inflamables en Europa que antes de la guerra. Cualquiera que palpe la realidad sabe que tenemos que habérmolas con dificultades lingüísticas como nunca existieron antes en el mundo.

Hay las necesidades vitales del intercambio humano; esto se refiere, no precisamente a la ancha esfera internacional, sino a la esfera de cada pequeño estado.

Parece que el argumento no ha sido suficientemente explotado por los esperantistas. El problema lingüístico es un problema que surge, no solamente entre una nación y otra, sino que es tanto o más agudo dentro de los estrechos límites de un estado.

El argumento pro lengua internacional no es cosa nueva. Su necesidad siempre ha existido en

el mundo; si consideramos la historia del mundo civilizado desde hace 2.000 años, veremos que, una determinada lengua, ha sido siempre el medio más usado de intercomunicación. Era el griego en el antiguo mundo. El griego estaba tan en boga en el Imperio Romano, que Marco Aurelio hubo de usar el griego, y sus *Meditaciones* nos han llegado a nosotros, no en latín, sino en griego.

El latín sucedió al griego; primero un latín más o menos clásico y luego una especie de latín artificial y auxiliar, preparado por la Iglesia. Luego vino el francés. Este por siglos ha sido el lenguaje cultural internacional, y tanto lo ha sido, que, en el siglo XVIII, el gran enemigo de Francia, Federico el Grande, el padre del prusianismo, hablaba y escribía solamente en francés, pues decía que el alemán no valía una pipa de tabaco. Gibbon estaba tan metido en el francés, que tentado estuvo de escribir *Decaimiento y Caída* en francés. Francés era el lenguaje internacional hasta el siglo XIX. Hoy la función del lenguaje internacional ha sido, por una especie de división del trabajo, adjudicada a tres lenguas. (1) Se puede afirmar que el francés es el lenguaje internacional del mundo civilizado. El inglés del semicivilizado, como por ejemplo en China, donde se habla un inglés corrupto. El alemán es el internacional de la Europa central y oriental.

En la expansión de sus ambiciones y aspiraciones nacionales, ven los pueblos un injusto privilegio en caso de adjudicarse a uno de ellos el monopolio de la lengua internacional. Por esta razón resultó una tragedia el Congreso de Versalles. Por primera vez en la Historia, el francés no fué aceptado como lengua internacional de la diplomacia. Allí estaban presentes los representantes de las cuatro grandes potencias. El representante de Italia, el Sr. Orlando, desconocía el inglés; el de Inglaterra y el de América, Lord George y Wilson, respectivamente, no sabían francés; solamente Clemenceau dominaba el inglés, el italiano y, naturalmente, el francés. Se dice que la paz de Versalles fué una paz francesa; quizás lo sea. Asimismo dicen que es una mala paz. Si fué, en efecto, una paz mala y francesa, la culpa fué, o de los representantes inglés y americano, que no se molestaron en

aprender francés, o del hecho que, por primera vez en la historia diplomática del mundo civilizado, hemos estado privados de un instrumento esencial para el intercambio entre las naciones.

Hoy, en la crisis de la necesidad de un lenguaje internacional, las existentes lenguas nacionales dejan de ser útiles. Tenemos, pues, que buscar un lenguaje artificial. Se ha argüido que éste es una monstruosidad filológica y una imposibilidad práctica; pero cualquiera que estudie la historia de las lenguas literarias, verá que todas ellas son obras de arte que han sido hechas por algunos gramáticos y literatos. El inglés actual es debido quizás a una docena de hombres, entre los cuales está Chancer. Ninguno dirá que el populacho romano habló la lengua de Cicerón. De ahí que una lengua artificial es un hecho que se repite constantemente en la historia de la humanidad.

No queda, pues, más cuestión por saber que cuál de los candidatos a lengua internacional reúne las mejores condiciones. Hay uno cuyos hechos pueden considerarse seriamente: este es el Esperanto. Ha sido ensayado como experimento y ha triunfado. Cuando uno considera los formidables obstáculos que ha tenido que vencer, indudablemente deduce que su progreso ha sido maravilloso.

Por la traducción,

PEDRO ICAZA.

KIAL NE?

Multaj samideanoj opinias kaj eĉ timas, ke ni ne sukcesos rilate nian Duan Kongreson de Iberiaj Esperantistoj, sed al tiuj mi devas diri, ke vere ili ne konas la materialojn de nia Esperantista Domo, kaj niajn altvalorajn Esperantistojn.

Sed kiel mi konas ilin iomete ĉar mi ĝuis tian feliĉon dun la Kongreso okazinta en Zaragoza, mi prezentos al vi ĉi tie, kelkajn el certaj ĉeestontoj por ke vi vidos ke ni certe sukcesos.

Sinjoro Maynar: tiel elokventa advokato kiel perfektega Esperantisto, Prezidanto de la Kongreso kaj tiel entuziasma pri nia bela Lingvo, ke mi ne troigas dirante ke li estas vera apostolo, ĉar li plej multe amas Esperanton ol sin mem «Vera juvelo de nia Sankta Templo».

(1) Aunque no del todo conformes con esta clasificación, en la cual se omite el castellano, el hecho de que hay varias lenguas nacionales y literarias que se disputan el monopolio lingüístico mundial, subsiste.—(N. del T.)

Sinjoro Gaston: Pri li mi diros ke li estas simila al Sinjoro Maynar.

Sinjoro Gorges: Tiel simpatia junulo kiel bonega Esperantisto, li sola estas kapabla aranĝi la tutajn laborojn materiajn de nacia Kongreso, ĉar li estas tiel nelacigebla kiel diligenta.

Sinjoro Artigas: Serioza persono, li havas sufiĉe longan barbon, kaj tiel inteligenta li estas, ke li tuj vidigos vin tiel klare kiel Aŭgusta Suno, ke kontraŭ nia lingvo ne estas eble argumenti: li prezentis dum la Zaragoza Kongreso gravan proponon petante ke oni sendos al Registaro petskribon por ke oni klarigos Esperanton en la Universitatoj kaj aliaj altlernejoj sed kompreneble nedevige.

Sinjoro Mangada: La plej bonkora persono kiun mi konis. Li estas ankaŭ bonega paroladanto sed sufiĉe konata por prezenti lin.

Sinjoro Maraury: La simpatia Bilbaoano, ĉar li naskiĝis en Bilbao. Li certe rakontos al vi ke ni estas pli da Esperantistoj ol steloj en la Ĉielo; kiel ekzemplo li diros al vi kiom da ili li renkontis hazarde en Holando dum biertrinkado, kaj aliajn cent spritaĵojn kaj se ankoraŭ vi ne diskreviĝas ridante, Ho, tiam konfesu vin antaŭ Pastro rapidege, ĉar li tuj diros al vi ke vi estas kormalsana, ĉar li estas kuracisto, sed samtempe li donos al vi la sanigilon bonan, ĉar li estas apotekisto, sed haltu momente mia amiko, ke li tuj diros al vi ĉu oni petis al vi multe da mono pro tia sanigilo, ĉar ankaŭ li estas Doganisto, kaj se pro io fine vi mortas, tiam li defendos viajn terajn pekojn antaŭ la Dia Patro ĉar li ankaŭ estas advokato, unuvorte li estas scienculo.

Kaj por la fino, mi lasis la eminentulon Sinjoro R. Rocamora, kiu per sia elokventeco devigis preskaŭ al fama Rektoro Sinjoro Royo-Villanova, deklari ke efektive, niaj antaŭuloj Adam kaj Eva laŭ li kredis, havis jam internacian idiomon kaj ke ĝi sendube estis nia bela Esperanto; kalkulu vi kiajn du belajn paroladojn li faris, por atingi ĉi tiujn vortojn el la lipoj de Sinjoro Royo-Villanova.

Kaj mi ne citas pli da ili, kvankam estis aliaj multaj altvaloraj Samideanoj, kiel Graŭ, Gili Norta, kaj ĉetere, por ne fari nefirebla ĉi tiun prezentadon. Tiel do; kial ne esperi feliciajn rezultatojn de nia Bilbao Kongreso-kalkulante certan ĉeston de tiel bonegaj Esperantistaj pioniroj - se financaj rimedoj ne mankas kaj certe ni venigos tri aŭ kvar fremdajn samideanojn el malsamaj landoj?

P. LLANO.

Nuestras Asambleas (1)

La primera circular del Comité organizador de la cuarta Asamblea (2.º Congreso) de Esperantistas Ibéricos, nos invita a proponer «soluciones, bases y reglamentos para las futuras federaciones y confederación». Y tal invitación me parece algo anacrónica.

Esa circular olvida la historia externa del esperantismo en Iberia durante estos últimos años. Yo quiero recordarla porque, si el vivir sólo de la historia mata el progreso, vivir sin historia es dar saltos en el vacío.

La Federación Esperantista Catalana (que como la Vasca, la Levantina, la Andaluza, la Zamenhofa y hasta la Aragonesa, nunca serán futuras, por serlo ya presentes y pretéritas) tiene hace muchos años la atención de invitarme a sus Congresos; y yo correspondo a ella asistiendo a cuantos puedo (Tarrasa, Villanueva y Geltrú, Reus y Manresa son testigos).

Pues bien, en uno de esos Congresos se acordó iniciar la formación de la Confederación Esperantista Española, y se me invitó a fundar la Federación Esperantista Aragonesa, por cuyo cauce entrarían los esperantistas aragoneses en la organización nacional.

Y la Federación Esperantista Aragonesa vive modestísimamente, pero cumple su misión en el concierto del esperantismo ibérico, como lo demuestra la celebración de la segunda Asamblea en Zaragoza, 1921.

La Federación Esperantista Catalana tuvo, por la conjunción de muy diversas causas, unos momentos de letargo, que se tradujeron en paralización de su movimiento propio y en relación con la proyectada Confederación Hispana.

Pero ese sueño no sólo duró poco, sino que sólo afectó a la Federación como tal, y no a la masa esperantista catalana, que en 1920 convocó la primera Asamblea de Esperantistas Ibéricos.

Asistí a aquella Asamblea iniciadora del movimiento que, pasando por Zaragoza, 1921, cul-

(1) Con razón dice Allende que «con grandísimo placer vió en el Congreso español de Zaragoza, que todo esperantista procuraba hablar en esperanto, aun en sus conversaciones privadas y con sus propios paisanos». Yo escribo ahora en español, porque comento una circular publicada en ese idioma.

minó en Valencia, 1923, y ha de coronarse, con el más grande de los éxitos, en Bilbao, 1924. Y en aquella Asamblea se acordó la convocatoria de la segunda en Zaragoza, para estudiar la conveniencia, oportunidad y forma de crear la Confederación Ibérica.

Quise eliminar a Zaragoza de tan grave encargo, y no por falta de voluntad para tan altos fines, ni de ambición de tan grande honor, sino por convencimiento de que la joven Federación aragonesa no tenía fuerzas suficientes para tan grande empeño. Pero se me obligó a aceptar diciendo que era preciso que el esperantismo, incluso el esperantismo catalán, saliera de Cataluña, para encender el fuego del ideal donde no existiera, y para avivarlo donde ya estuviese encendido.

Así ocurrió la Asamblea de Zaragoza, a la cual aportó la Federación catalana su proyecto de organización del esperantismo ibérico y en la cual se acordó la organización de la Confederación, y se nombró el Comité que había de preparar en ese orden los trabajos de la tercera Asamblea, que se convino en denominar Congreso, como más adecuado vocablo.

La verdad histórica me lleva a declarar que, sin la colaboración entusiasta de las regiones españolas, sin la adhesión de la región portuguesa y sin el auxilio personal de ilustres «samideanos» de fuera de Aragón, la Asamblea no se hubiera podido celebrar. Puesto que para Bilbao escribo, pongo por testigo a D. Víctor O. de Allende, de inolvidable actuación en aquellos días.

Se quiso que la tercera Asamblea se celebrara en Bilbao, y Bilbao pidió que se corriera un punto el turno; y Valencia asumió la realización de tan importante empresa. Y el éxito de este primer Congreso está en la memoria de todos cuantos a él asistimos; sepan los que no asistieron que para mí fué inenarrable.

A ese Congreso, y cumpliendo el encargo recibido por la Asamblea de Zaragoza, el Comité organizador de la Confederación Esperantista Ibérica, con cuya Presidencia fuí honrado, presentó un proyecto de Reglamento de la misma, que se discutió con entusiasmo y que se modificó y se aprobó, habiéndose llegado en algunos momentos hasta a las votaciones nominales.

Aprobado el Reglamento, se cambiaron impresiones acerca de la elección de Comité; pero como ocurriré siempre en nuestros Congresos, el tiempo faltó, y se acordó aplazar el empeño hasta el Congreso de Bilbao.

Y ese es el estado del asunto.

Yo no diré que la obra de las tres primeras Asambleas sea perfecta, porque esta es cualidad de que carece toda obra humana.

Pero prescindir en absoluto de esa labor como si no se hubiera realizado, que es lo que se desprende de la primera circular del Comité organizador de la cuarta Asamblea, me parecería una injusticia altamente perjudicial al progreso del esperantismo ibérico.

MANUEL MAYNAR BARNOLAS.

Nuestro queridísimo correligionario aragonés, Sr. Maynar, hace unas justas observaciones a la primera circular publicada por el Comité organizador del 2.º Congreso de esperantistas ibéricos. Verdaderamente, el Comité organizador no intentó negar, ni desatender lo que hicieron nuestras anteriores reuniones ibéricas, sino despertar entusiasmo, para presentar soluciones al problema de la organización esperantista, que juntamente con lo tratado hasta ahora, formará un buen material para la definitiva solución de nuestro problema de organización. Sirva esto de satisfacción a nuestro querido amigo.

KLARIGO

Mia tre amata kaj admirata *Majstro*, S-ro Víctor O. de Allende, per sia artikolo «*Por paroli*» de la unua numero de ĉi tiu nesuperebla Bulteno, dediĉas al mi rememoron kaj aplaŭdon: eble, la konstanta estimo, kiun li havis al mi, devigis lin kredi, ke mi meritas tiun pro mia esperantista laboro; nemeritita de mi ĉi tiu, ĉar la plenumo de la devo ne havas limon, ne meritas rekompencon, kaj mi ne plenumis eĉ mezsufiĉe tion, kion la devo de Esperantisto postulas, kaj, plie, tial ke «Hispana Esperantisto» naskiĝis kaj vivis nur dank' al decidita kunhelpo kaj daŭrigita ofero de la presisto, S-ro Emilio G. Linera, konvinkita Esperantisto, ne parolanta Esperanton, sed ĝin sentanta pli ol multaj, kiuj ĝin parolas; kiu, ne parolante la lingvon de Zamenhof, komprenis ĝin, identigis kun ĝi, faris ĝin sia ĉe sia animo kaj naskis unu el ĝiaj heroldoj plej laŭditaj.... Kiel malĝoje estas pensi, ke multaj el tiuj parolantaj la lingvon, sed ne komprenantaj ĝin, estas

kulpaj je la morto de «Hispana Esperantisto». Al li, al Linera, mi transdonas la reinemoron kaj la aplaŭdon de la *Majstro*: la rememoron, por ke, kiel ekzemplo, ĝi vivu ĉe la memoro de la fervoruloj kaj stimulu la nelaboremulojn; la aplaŭdon, ĉar ĉi tio estas la malpli granda ajo meritata de homamanto elĉerpinta, el la nepra kaj preciza frukto de sia laboro por la vivo, ion por subteni la sanktan fajron de idealo.

Estis por li «Hispana Esperantisto» kiel por mi: io enradikigita ĉe la animo, kaj multenombrajn fojojn, kiel infano freneza je ĝojo, kiam numero eliris el liaj manoj, ekriis: Ĝi alvenos ĉien, kaj al ĉiuj ĝi diros tion, kio ni estis, kiel ni estas, kaj kio ni devas esti: lom post lom!, kaj li ridis sincere. Je mia reveno de Afriko, kaj definitive kunigitaj, antaŭ ol mi estis parolonta al li, kun malĝojego, tagon li diris al mi. Mangada, la gazerio ne povas vivi! Kaj nenion plu, sed liaj okuloj malheligis kaj lia kapo balancigis nee kaj ĉagrene; kaj mi sentis kvazaŭ io elŝirigis el la profundaĵo de mia mio; ankaŭ mi sentis, ke miaj okuloj plenlarmigis kaj mi ne parolis eĉ parolon, ĉar mi bone konas ĉi tiun grandanimulon kaj konsciis la neebilon.

Vi komprenos miajn rezonojn por transdoni la rememoron kaj aplaŭdon de la *Majstro*. Kaj sciu ĉi tiu, ke lia sola aludo estis konsolo al mia doloranta animo, ankoraŭ ne resaniĝanta pro la elŝirigo tia, sed ĝi resaniĝos por reentrepreni la laboron samentuziasme kiel antaŭe, fidema je la certa triumfo.

JULIO MANGADA ROSENORN.

La malgaja princino

(RUBÉN DARÍO)

Princin' estas malgaja... Kion havas princino?
Sia fraga buŝeto elsopiras sen fino.
Kaj ĝi perdis koloron, ĝi de longe ne ridas,
Sur la seĝo el oro la princin' pala sidas.
Restas muta klavaro, ne aŭdiĝas sonoro,
Kaj en glas' forgesita svenas ĉarma la floro.
La triumfo de pavoj jen ornamo ĝardena,
La mastrina habilo de vantaĵ' estas plena,
Ruĝvestita petolas histriono, sed plendas
Ĉar princino ne ridas, ĉar princino ne sentas;

Persekutas princin', orienten, ĉielon,
Sendifinan la penson, iluzian libelon.
Ĉu ŝi pensas al princo de Ĉin' aŭ Golkonda
Aŭ al tiu haltinta por admiri de blonda
La princino karesajn, lumodolĉajn okulojn?
Aŭ al reg' forlasinta bonodorajn insulojn?
Ĉu por estro de klara diamant' ŝiaj ĝemoj
Aŭ por mastro fiera de Ormuzaj la gemoj?
Estus ŝi hirundino, estus ŝi papilio,
Per rapidaj flugiloj, sur skai' de radio
Ŝi al suno flugadus, sub lazuran ĉielon
Succus ŝia spirito de la vivo la belon,
Ŝi liliojn salutas per printempa kantaro
Malaperus en vento sur la tondro del'maro.
Ŝi ne amas palacon, ne plu sorĉan balkonon
Nek argentan ŝpinilon, puncan la histrionon
Nek de cignoj samvoĉaj sur blulago la ĥoron,
Kaj la floroj malĝojas pro kortega la floro;
De la nordo nelumbo, la jasmen' de Oriento
De la sudo la rozo, dali' de Okcidento,
Malfeliĉa princino kun la blujaj okuloj
Mallibera en oro, mallibera en tuloj,
En marmora la kaĝo de vastega palaĉo,
En fiera palaĉo, kie viglas por paco
Gardistaro, halebardaj cent negroj, kaj sono
De ĉashund' nedormanta, kaj kolosa dragono.
Ho plej bela princino, estus mi papilio!
Princin' estas malgaja, pala, kiel vizio:
Adorata vizio la ebura kaj ora!
Flugus mi voki princon de land' rozokolora.
(La princin' estas pala, princin' estas malgaja)
Ŝi, pli brila kaj ĉarma ol tagiĝo la maja.
Ho, silentu, princino, ĉesu jam via pala,
Diras bona feino. Sur fluganta ĉevalo
Al vi venas radia, en la zono jen glavo,
Kavaliro vin koni, li lariĝos la sklavo;
La venkinto de Morto; kaj denove la flamo
Viajn lipojn bruligos per la kiso el amo.

EL HISPANA: FELIKSO DIEZ.

El Problema de la lengua internacional

Los enemigos

Toda idea grande, que tienda al bien de la Humanidad, encuentra, al aparecer, muchos más adversarios que defensores, aun entre los mismos a quienes más beneficiaría la realización de la idea. Es una ley histórica.

No le faltan, pues, enemigos al Esperanto. Su principal «argumento» es: «Un idioma artificialmente creado no puede vivir». A esto replicamos: Todos los idiomas que se hablan sobre la faz de la Tierra han sido creados por el hombre; todas las palabras han tenido un inventor, anónimo o conocido. Usando esas palabras, con diversas modificaciones, los pueblos han dado vida a los idiomas. Del mismo modo, podría la Humanidad dar vida a un idioma «artificial», aunque estuviera formado con palabras inventadas por el autor, con sólo decidirse a usarlo.

Pero el caso es que el Esperanto no necesita que la humanidad dé vida a su vocabulario, porque éste vive, desde hace tiempo, en las lenguas indoeuropeas. En efecto, es el Esperanto comparable a un jardín internacional, en que un jardinero artista hubiera juntado, en grata armonía, plantas de todas las regiones. Así como ese jardín, a pesar de ser «artificial» tendría vida y alma, así tiene vida y alma el Esperanto. En los idiomas nacionales vive el alma de los pueblos, dícese. En el Esperanto, nosotros hemos sentido vibrar el alma de la nueva Humanidad.

Teóricamente, imposible es demostrar, pues, que el Esperanto no puede vivir. Pero aun suponiendo que la demostración teórica existiera ¿qué valdría ella, frente al **hecho visible y palpable** de que el Esperanto vive, puesto que millares y millares de personas lo usan para sus relaciones orales y escritas?

Otro de los «argumentos» que emplean los enemigos es: «Si la Humanidad adopta el Esperanto, sucederá con éste lo que ha sucedido con el latín y con muchos idiomas nacionales: degenerará en dialectos, y entonces ya no servirá como internacional». Esta afirmación es por completo infundada.

Si de los idiomas nacionales nacieron dialectos en tiempos lejanos, ello debióse a causas que ya han desaparecido para siempre; al semiaislamiento en que vivía cada región, al analfabetismo de las masas, a la falta de academias y diccionarios que fijaran la forma y el valor de las palabras, etc. Hoy, las cosas han cambiado. Ya no dan ni pueden dar origen a dialectos los idiomas nacionales. Y menos aun el Esperanto, cuya mejor salvaguardia contra ese peligro está precisamente en su condición de internacional, que hace que todos los que lo usan se vean for-

zados a respetar la uniformidad, en lo que respecta al vocabulario y a la gramática.

Igualmente infundado es el temor de que aparezca mañana alguna otra lengua internacional que desaloje al Esperanto, pues habiendo los que desean el establecimiento de un idioma común, adoptado con tanto amor el de Zamenhof, sería necesario, para que se decidieran a reemplazarlo por otro, que éste presentara una marcada superioridad sobre el Esperanto; y ello es materialmente imposible. En efecto, un idioma se compone de dos partes: gramática y vocabulario. Ahora bien, la gramática esperanta llena absolutamente todas las necesidades de un idioma, y es tan simple que cabe en una página de libro (consta de 16 reglas, que carecen de excepciones). Por el lado gramatical, nada tiene por tanto que temer el Esperanto. En cuanto al vocabulario ¿podría formarse otro que reuniera en más alto grado las condiciones de internacionalidad, armonía, pronunciación agradable y fácil para todos los pueblos, flexibilidad, riqueza, y facilidad de estudio? No.

He ahí por qué están condenadas de antemano todas las tentativas que se hagan para suplantarlo al Esperanto. (Ya se han hecho unas veinte hasta la fecha. Sus autores, que con plagios más o menos disimulados de la obra de Zamenhof, pretendían cosechar fáciles laureles, sólo lograron cubrirse de ridículo y de desprecio).

«Pero—dicen también los enemigos—no sería mucho más práctico internacionalizar el inglés o el francés? De tal modo se ahorraría trabajo, puesto que esos idiomas son ya conocidos por muchos millones de personas.» Los que así razonan, demuestran tener bien poca lógica. Multipliquen esos señores el número de personas que no conocen el inglés por el número de horas que requiere el estudio de este idioma; multipliquen luego el número de habitantes de la Tierra por el número de horas que exige el estudio del Esperanto... ¡Y comparen los resultados! Verán que la internacionalización del inglés representaría para la Humanidad un esfuerzo diez veces mayor, por lo menos, que la adopción del Esperanto. Y lo mismo que decimos del inglés es aplicable al francés, al castellano, a cualquier otro idioma nacional.

Por otra parte, ninguna nación parece estar dispuesta a dar la supremacía al idioma de otra.

Y, finalmente, debe tenerse en cuenta que a los idiomas nacionales les falta lo que en alto grado tiene el Esperanto: el **espíritu internacional**.

El porvenir

El Esperanto está destinado, pues, a derribar las barreras lingüísticas que separan a los pueblos.

El número de los que lo usan aumenta sin cesar en todas partes, y como este aumento hace más y más grande la utilidad **inmediata** que el idioma brinda, podemos predecir que está muy próximo el día en que ya no será necesario hacer propaganda para conseguir que la lengua internacional sea estudiada: todos tendrán interés en saberla; todas las naciones incluirán su estudio en los programas escolares. Entonces podrá la Humanidad apreciar el valor del tesoro que, al abandonar silenciosamente el mundo en guerra — ¡el mundo cuya paz tanto anhelara él! — le ha dejado el hombre bueno y modesto que se llamó Luis Lázaro Zamenhof.

Nadie se verá, desde entonces, condenado a perder años en el estudio de varios complicados idiomas. Ya no será necesario hacer, de una obra que presente interés general, ediciones en multitud de idiomas: se hará una sola para todo el mundo, de millones de ejemplares; y de tal modo se abaratará considerablemente el libro, con beneficio de la cultura popular. Adquirirá extraordinario desarrollo la saludable costumbre de viajar, que tanto contribuye al acercamiento de los pueblos. Se harán más frecuentes e importantes los congresos internacionales. Se estrecharán los vínculos de toda clase (morales, intelectuales, comerciales, etc.) entre los habitantes de las diversas regiones del orbe.

Y así el Esperanto que con la colaboración de todos los pueblos llegará a alcanzar un grado de riqueza y perfección de que no pueden dar idea los idiomas nacionales — contribuirá a la unificación y al bienestar de la Familia Humana.

Kiam, kial, kiel mi fariĝis Esperantisto?

Mi esperantiĝis dum la jaro 1899, sed mi ne daŭrigis la lernadon de la lingvo. 7 jarojn poste, kiam mi finis mian soldatservon, mi rekomencis la studadon de Esperanto.

Dum la jaro 1913 mi sukcesis ricevi la ateston pri kapableco, en Nancy, dank'al la gvidado de mia amiko kaj profesoro S^o Léon Belhoste de Paris, dum lia soldatservo en Toul.

Li ankaŭ instigis min aliĝi al U. E. A. kaj mi konstatis ke ĝi estas plej taŭga internacia asocio, kiu donas tre efikajn servojn. Ilin mi uzis dum miaj vojaĝoj kaj, fariĝinte s/del. de U. E. A., mi povis fari samajn servojn al la vizitantoj de Paris el kiuj estas miaj amikoj de Bilbao.

Laŭ mia opinio ĉiu Esperantisto ĉiam devas memori ke nia devo estas propagandi por prepari al la venontaj Esperantistoj ebenan vojon sur kiu ili povos antaŭeniri nerenkontante la bariolojn kiujn ni renkontis.

Sed, se U. E. A. estas taŭga asocio pri internacieco, en ĉiu lando oni devas elekti nacian asocion por fari propagandon en la nacio, ĉar ni estas ankoraŭ en la tempo de la propagando, kaj ĉiu Esperantisto eĉ nova, devas nepre aparteni al nacia asocio por helpi kaj subteni la propagandon per sia agado, kaj se eble per la plej grava rimedo; per sia mono.

Konklude mi diros.

Ni ne perdu la kuraĝon. La definitiva triumfo alproksimiĝas, sed por tio oni bezonas monon.

Ni aliĝu al U. E. A. kiel internacia asocio kaj ni aliĝu al nacia asocio por disvastigi nian karan lingvon.

Ĉiam antaŭen kaj VIVU la 2.^a kongreso en Bilbao.

L. GERVOIS

Paris.

OKAZINTAĴO

Iam la Reĝo Alfonso XIII iris al Burgos. Li alvenis posttagmeze al survoja vilaĝo kaj apenaŭ la popolo sciis pri la alveno de Lia Reĝa Moŝto, ĝi rapide plenigis la stratojn de la vilaĝo por lin akcepti kore. La popolo amase volis vidi kaj tuŝi la Reĝon.

La Reĝo akceptis lunĉon ĉe Markizo X., kaj estis invititaj ĉiuj politikuloj kaj ĉefuloj la vilaĝestro kaj la reĝsekvantaro.

La lunĉo forpasis gaja kaj ŝprucata per la bonhumoro de la Reĝo, kiu havis apud si la markizon X. kaj la vilaĝestron.

Tiu ĉi lasta estis vilaĝano kaj, nature, ne tre lerta en altrangaj etiketoj, necesaj por manĝi kun la Reĝo. La markizo volis konfuzi ionete la vilaĝestron. Je la fino aperis la pelvetoj kun akvo por lavi la fingrojn.

La vilaĝestro neniam trovis similan ilon, kaj rigardis ĝin kun scivoleco kaj malkonfido. Rimarkante la markizo tion, li ŝajnekrinkis la varmetan akvon de la pelvo, kaj tio inspiris al la vilaĝestro la ideon trinki la enhavon de la pelvo.

Kaj efektive, antaŭ la mirigitaj kaj ridantaj ĉeestantoj, li trinkis trankvile la akvon destinitan al lavado de la fingroj.

La Reĝo komprenis tuj la situacion kaj rapide li mem trinkis la akvon de la pelvo, ago kiun imitis ĉiuj ĉeestantoj, kiuj aplaudis la veran diplomatan spritecon de la Reĝo.

PEDRO ICAZA.

PETOLA FAKO

Duko Wellington diris al komandanto de la regimento destinita ataki unuavice, proksime de San Sebastian:

—Via regimento estas la unua en tiu ĉi mondo

La oficiro respondis: Certe, kaj ĝi haldaŭ estos ankaŭ la unua en la alia.

Ĉe fotografiisto.

Sinjorino, oni ne plu povas fotografii, estas malfrue kaj mankas lumo.

—Sed ĉu ne estos sufiĉa lumo ankoraŭ por fotografii mian dujaran knabeton?

UNIVERSALA FRATECO

Belega tago! La Naturo, patrino amantega, donas al siaj filoj la pacan kison: la suno disĵetas sur la teron siajn plej purajn lumradiojn. La varmeta venteto de l' printempo disvastigas tra la spaco la aromon de l' floroj; la birdoj flugas tra la ĉiela arkaĵo kaj ili sin banas en lumaj oceanoj; la zumado de miriadoj da insektoj faras sengraŭvan kaj agrablan murmuron; la papilio, flugas

montrante de floro al floro siajn nuancitajn flugilojn; la maro, kvieta kaj trankvila ŝajnas grandega lago. Ĉio estas amo, ĉio estas vivo kaj harmonio ĉe la kreitaĵaro.

Ĉe la luksega festeno de l' naturo estas loko por ĉiuj.

Alkuru vivantaj estaĵoj: ekokupu vian lokon kaj gustumu la nektaron de l' vivo, ĉar la amo donas ĝin al vi per la pokalo de l' frateco. Alkuru vi ankaŭ, kreskaĵoj kaj floroj, arbustoj kaj arboj kaj ĉiuj kreskantaj organismoj. Alkuru kaj laŭdu tiun kin disĵetas sur ĉiujn, tiom da amemo kaj simpatio.

Kaj vi, patrino Naturo, perfektigu tiele miajn sentojn, ke mi povu rigardadi tion, kion miaj neperfektaj organoj ne permesas nin fari nun. Ke miaj okuloj estu milionfoje pli potencaj ol la Reichtera mikroskopo, kaj ke miaj aŭdorganoj aŭskultu la plej sensignifan brueton de l' flugilo plej neperceptebla, kaj tiel mi kantos la pacan kaj harmonian kin regadas sur la planedo.

Ha! Kio estas tio? Mia vidorgano rigardadas ne nur la nebuloson sed eĉ la atomon! Miaj oreloj aŭskultas tre klare la brueton pro la ektaŝo de unu herbo kontraŭ alia. Dankon, Naturo, dankon, kaj lasu min admiri viajn ĉarmojn.

Sed, kion mi vidas? Kion mi aŭdas? Ho, ve! Kia spektaklo! Ĉie bataloj..... militoj..... ekstermoj..... plendoj..... dolorkrioj! Ŝteloj..... mortegoj!..... La visko sin nutras per la suko de l' arboj; la citeno (hipocistido) suĉas la sukojn de la cisto (jara); la kuskutoj absorbas kaj neniiĝas la kreskaĵojn kiuj burĝonas ĉe ilia flanko, kaj siavice, ili interbatalas pro la nutraĵo, kiu estas la sunradio kaj la rosguto. Inter la insektoj, la batalado estas ankoraŭ pli terura kaj miriga. Tutaj specoj estas detruitaj de aliaj, kiuj poste ankaŭ suferas la leĝon de l' venkinto.

Miriga antaŭkoneco provizis la insektojn je ĉiuj imageblaj periloj detruigaj. La pikilo, la preniloj, la boriloj, la beko, la segilo, la hakilo, la glavo. Ĉi tiujn ilojn kaj batalilojn oni donis al ili por ataki kaj defendi sin. Ĉio ĉi tio, kune kun nesatigebla apetito, kruela, blinda, ebligas alsenĉesan bataladon, sen moderigo, neniam ripozante.

Ĉe laflugila regno, la batalo daŭrigas, kaj ĝi estas pli doloriga, tial ke la organismoj estas pli perfektaj. La plej belaj birdoj, tiuj kiuj plej plezurigas nin, kies manĝavideco ne konas limojn, kaj kiuj manĝegas milojn da insektoj, siavice estas manĝegataj de la rabaj birdoj kaj de la rampaĵoj, kaj detruataj de raŭpoj kaj de parazitaj insektoj. En la akvoj, oni ne povas imagi kiel sangavida estas la detruado.

Sur la supraĵo de l' akvoj, same kiel en la plej profundaj internaĵoj, la ekstermo estas la kondiĉo por la ekzistado; same la plej malgranda fiŝo, kiel la baleno, la ventro de ĉiu marloĝanto estas la tombo de aliaj. Persekutoj izolitaĵoj aŭ are, persistaj, konstantaj; ekbataloj teruraj, neklarigeblaj malaperoj; ĉio ĉi tio estas la marvivo.

Inter la kvarpeduloj, la batalo estas pli terura. Kaŝobservadoj, embuskoj, sangmakulitaj dentoj, ... La plej trankvilaj, la herbomanĝantoj, detruas milionojn da mikroskopaj estaĵoj en la vegetaĵoj kiujn ili manĝas; la akvo mem kiun ili trinkas, enhavas milojn da infuzoroj en ĉiu guto. Kaj tiuj aliaj kvarpeduloj, provizitaj je ŝirdentoj por avidmanĝi, je ungegoj por ŝiri, kaj je forto por ataki, kiuj sin nutras per viando tremmova, kaj kiuj enigis plezure siajn buŝegojn en la varmajn internaĵojn de siaj viktimoj, tiuj havas naturan malamikon: la homon.

La homo! Tiu privilegia besto, kies stomako estas la tombo de la kreitajaro; kiu detruas por vivi kaj vivadas detruante; supera organismo, konsistanta el restaĵoj de ĉiuj organismoj; kiu havas potencon, teruran batalilon, la intelekton, armilo kiun li skermas kontraŭ ĉiuj estaĵoj, eĉ kontraŭ siaj similuloj, kovrante per ostoj la planedon, lasante ĉie sangverŝajn postsignojn, ju pli kaŝite li enigis la fatalan armilon en la bruston de siaj similuloj, despli kruela li estas. Kaj ĉitium detruadon, ĉi tiun buĉadon, oni faras sub tiu belega suno, kiu eliras ĉiumatene por rigardadi la kruelaĵojn okazintajn dum la pasinta nokto. Kaj por eksciti per la varmego de siaj radioj la detruantan instinkton de la specoj.

Patrino Naturo, redonu al miaj sentoj ilian antaŭan staton, ĉar terurigas min tio kion mi vidas kaj aŭdas. La tero ensorbigita per sango; la senlima spaco plena je ĝemoj. Kie ajn estas vivanta atomo, tie estas batalo; sed batalo neevitebla, fatala; batalo postulata de la strukturo de la absorborganoj ĉe la kreskaĵoj kaj de tiuj de la

nutrado ĉe la vivantaj estaĵoj, vivinstikta batalo, por kiu la naturo donis al ili ĉiujn necesajn ilojn, kaj kiu daŭras senĉese, sen interpaco ĉar, sen ĝi la vivo ne ekzistus.

Ha! Kia feliĉo! Miaj sentoj, denove restas kiel antaŭe, ... Mia rigardo jam ne penetras en la abismojn de l' vivo! ... Mia aŭdorgano nur aŭskultas harmoniajn sonojn! La gajiga kanto de l' birdo, malpermesas min aŭskulti la ĉagrenan ĝemon de l' insekto; pro la bleko de l' kvarpedulo mi jam ne aŭdas la agonian kanton de l' birdo; kaj la voĉo de l' homo ne permesas aŭdi la blekegon de la mortanta kvarpedulo. Mi kredas denove je la ordo, la paco, kaj la harmonio de l' planedo, kaj mi sentas ĉe mi ion kio min incitas kanti himnon al la universala amo, kiu tremmoviĝas eĉ en la plej malgranda atomo de la kreitajaro.

Vivantaj estaĵoj, kreskaĵoj kaj floroj, arbusoj kaj arboj kaj ĉiuj kreskantaj organismoj, rigardadu la vivon laŭ la vidpunkto kiu vin favoras kaj helpu min kanti ĉi tiun himnon al la frateco kaj amo universalaj.

Esperantigis
EUGENIO LUNATE.

MARIĈU DE OLASKOAGA

Mariĉu de Olaskoaga estis hela floro en forgesita ĝardeno de vaska vilaĝeto. Ŝia bela, blanka kaj delikata vizaĝo, kvazaŭ de virgulino en preĝeja altaro, havis ian neesprimeblan ĉarmon.

Kaj tiel blankaj kiel la vizaĝo estis ŝiaj zorgitaj manoj.

Mariĉu multfoje ilin rigardadis, iom enamiĝinta je tiu ideala blankeco kiu aspektigis ilin kvazaŭ du ekkreskantaj blankaj lilioj.

Dekkvinjara ŝi estis kaj tamen ŝajnis plenaĝa virino.

La soleco en kiu ŝi vivis, eble ŝin igis pensi multe kaj, iom post iom, ŝi akiris tiun malgajan rideton kiun ŝi montris al siaj amindumantoj,

kiam ili dediĉis sentoplenajn frazojn al ŝia sanktigata beleco.

Ŝiaj bluj kaj grandaj okuloj havis ian nedifinitan malĝojon. Kian? La junulino neniam povis respondi al si sian propran demandon kaj fikse rigardante en nedifinitan lokon ŝajnis ke ŝi ploris intime...

La kapfararo religite pendis gracie sur ŝiajn ŝultrojn, kvazaŭ torento orkolorigita de la sunaj radioj.

Silka, nigra kaj simpla vesteto kovris ŝian delikatan korpon.

Tiel la multenombraj admirantoj de ŝia animo kaj beleco vidis ŝin ĉiuvespere leganta versolibron en la antikva domo de Olaskoaga familio.

* * *

Salutis la pastro:

— Belan tagon, Mariĉu.

Ŝi turniĝis malrapide, aŭdinte la mildan voĉon de la pastro kaj respondis:

— Ho, tre bela, tre bela, sinjoro pastro... — kaj ridetis per milda kaj malgaja rideto.

Dum ili ekkomencis simplan interparoladon, multkolora papilio trapasis proksime de la manoj de Mariĉu. Ŝiaj grandaj bluj okuloj ĝin persekutis ĝis kiam, fine el vido malaperis.

La junulino sopiris, dum la Sinjoro pastro daŭrigis la interparoladon.

Estis la pastro tre amika de la Olaskoaga familio, tiel ke lia ĉeesto en tiu loko estis ofta. Ĉiuvespere en sunaj tagoj, kaj eĉ multajn matenojn kiam la suno sin ĝojigis sendante orkolorajn radiojn al tero oni povis vidi lin, promenanta tra la plenfloraj vojetoj de la ĝardeno kiu ĉirkaŭrondis la palacon de la Olaskoaga familio.

Apenaŭ vesperiĝis, pastro iris al la hejmo por internigi en unu el la ĉambrojn, en tiun kiun li difinis kiel bibliotekejo, kaj kie tralegante multfoje la profetajn paĝojn de la Biblio, pasigis belajn spiritajn momentojn...

Li forpasigis milde la tagojn, ne lasante siajn ĉiutagajn legadojn kaj amatajn promenadojn tra la ĝardeno de la palaco.

Tiel, en la vaska vilaĝeto, iom malproksime de la urbaj bruoj, la pastro Kescentzi estis rigardata kiel sanktulo, kaj sankta, vere, li estis.

* * *

Mariĉu ne kuraĝis unue lin demandi, sed poste, antaŭ nobla kaj sincera rigardo de la pastro, demandis al li:

— Sinjoro Kescentzi, respondu min. Ĉu alvenis lĥaki, nia konata atletulo?

— Jes, de antaŭ kelkaj tagoj, kaj alvenis ankoraŭ pli forta kaj bela ol neniam. Ĉu vi rememoras tiun veton faritan de Martin pri la forto de lĥaki? De tiam li famkonatiĝis kaj lia nomo iradas de valo al valo...

Mariĉu respondis:

— Ĝin bone mi rememoras...

Komencis jam la suno malaperi tra la malproksima horizonto nuancita de neprecisaj krespuskaj koloroj.

Alproksimiĝis la mistika horo por la «Angelus'a» preĝo kaj la pastro Kescentzi adiaŭis Mariĉu'n.

* * *

Apenaŭ restinte sola, Mariĉu de Olaskoaga, ripetis silente la vortojn ĵus parolitajn de la Diservanto. lĥaki la atletulo estis proksima de ŝi.

Antaŭ ŝiaj bluj okuloj ekaperis la feliĉo. Tie, en solecaj momentoj ŝi pensis pri li, esperante sekrete la momenton kiam ili ambaŭ unuigitaj antaŭ Dio, trairos la florornamitan vojon de la Feliĉeco.

Kaj nun, kiam post trijara foresto, lin ŝi povos vidi denove, ŝia koro tremas pro la atendata feliĉeco.

Malrapide, Mariĉu stariĝis kaj ekpromenis laŭlonge de unu el la vojetoj de la ĝardeno kie la rozoj pendantaj de la rozujaj branĉoj, disvastiĝis siajn delikatajn kaj bonodorantajn parfumojn.

Sub la foliaro, ŝajnis ke la ĝardeno havis misteran ensorĉon kiu kortuŝis la animon.

Mariĉu etendis siajn neĝoblankajn manojn al rozo. Enspiris la parfumon kaj ĝin lokis sur la bruston, ĉe la koro...

* * *

Apogita sur fenestro kaj rigardanta la belecplenan pejzaĝon Mariĉu enspiris grandplezure la matenajn marventetojn. La suno abunde eniris en la ĉambron, redonante la koloron kiun la bela mistero rabis al ĉiuj estaĵoj. Pendante la bela kapfararo sur ŝultroj kaj dorso, la beleco de Mariĉu montriĝis plene antaŭ la suno. Inter ŝia mano la rozo kiun ŝi tranĉis kaj metis en

sian bruston pasintan tagon, ŝajnis sanga maku-
lo sur neĝo.

Etendinte sian rigardon tra la belegeco de la
kampara pejzaĝo, Mariĉu sentis ke la koro, en
ŝia brusto, forte tremis.

Iĥaki Zuberoa malrapide promenadis tra vojo,
kun vaska ĉapo inter manoj; forta kaj beltalia,
similanta tiujn antikvajn iberojn kiuj loĝis inter
la neniam almlilitaj vaskaj montoj, promenadis
kun suprenlevita frunto, kvazaŭ defiante nevi-
deblajn malamikojn pere de sia atleta brusto.

Mariĉu de Olaskoaga sentis en sia brusto
kreski tiun amon kiun ŝi al neniu konfesis, kiu
iom malfortigita de lia longdaŭra foresto, re-
naskiĝis, plenigante sian malkvietan animon per
feliĉo kaj gajeco.

Alproksimiĝis la atletulo kaj Mariĉu konkludis
ke al ŝi mankis fortoj, eĉ por rigardi lin je
malmultaj metroj. Sed Iĥaki, vidinte ŝin apogita
sur la fenestro de la antikva palaco, akcele iris
al ŝi kaj salutis. Mariĉu emociplena respondis
ridetante.

Kaj ne pli ili interparolis.

Kiam Iĥaki Zuberoa malproksime malaperis,
Mariĉu de Olaskoaga ploris.

Neniam mi povos konfesi ĝin al li... kaj dolor-
plena, pro tiu doloro pri kiu neniu estis kulpa,
la junulino fermis la fenestron tra kie eniris la
orkoloraj sunaj radioj, kvazaŭ ŝi fermus al sia
animo la fenestron de la vivo.

* *

Neniam ŝajnis al ŝi tiel milda. La melodio kium
vira kaj sonperfekta voĉo, kantis en la mistero
de tiu bela kaj silenta nokto.

Haltis subite kaj denove jene aŭdiĝis:

Bijotz bakar bat daukat
ta milla banituz
millak neure maitia
emongo neuskizuz
Eutsi millak langoa
bat, maite neuria
eta neurian ordez
ekazu zeuria

Tiu melodio, kantita inter la triumfantaj du-
nombroj de la baldaŭna nokto, en la malnova
lingvo de Euskalerra (1) kaj tiel sentimentale,
aŭkoraŭ estis pli bela.

(1) (Vaskolando)

Mariĉu avida por senti en sia animinterno la
mildecon de tiu melodio haltigis sian iradon tra
la ĉirkaŭaĵoj de la malnova vaska palaco.

Tiuj horoj kiam la silento estis la reganto, tiu
solamato, tiu kvieteco, ĉio estis revigema. Tial
Mariĉu kaŝe forlasis la hejmon, ĉar eble ŝiaj ge-
patroj ne estus permesintaj al ŝi, eliri sed ĵiel
bone ŝi sin sentis sub la stelplena nokto!

Intertempe la kantado proksimiĝis kaj anko-
raŭ ĉiufoje estis pli milda. La junulino ne at-
entis ke la kantanto estas antaŭ ŝi, ĝis kiam li, ĉe-
sigante la kantadon, per la mistera vaska lingvo
de nekalkulebla aĝo kaj nekonata deveno, al-
sendis al ŝi jenan saluton:

Bonan vesperon, Mariĉu...

Ŝi subite malproksimiĝis, sed kiam lin ŝi reko-
nis ŝi haltis... Estis Iĥaki Zuberoa.

La atletulo, alproksimiĝinte malrapide al ŝi,
diris per milda voĉo:

Tre strange estas vidi vin for el hejmo en
ĉi tiuj malfruaj horoj... Kial?

— Mi tre ŝatas la nokton .. la solecon...

Ŝi paŭzis kaj aldonis per infana voĉo:

— Kiel bele vi kantas, Iĥaki...

— Ne mokridu je mi, Mariĉu...

Ho ne, mi verdiras — Vi kantas tre sente...

Iĥaki Zuberoa ridetis. Por ŝi li kantis; nur por
ŝi li interrompis la noktan silenton ĉe la palaco.

Iom pli ili interparolis kaj timante ŝi ke ŝiaj fa-
familianoj sciu ŝian foriron el hejmo, ili sin
adiaŭis.

Kiam ili sin manprenis ŝi sentis ke lia mano
tremis .. Kaj ankaŭ la ŝia tremetis...

* *

En la hejmo de la Olaskoaga familio ree la
gajeco regas.

Diantpotoj vidiĝas sur ĉiuj fenestroj de severa
aspekto kaj ĉiuloke oni sentas la gajecon de la
vivo.

Mariĉu de Olaskoaga perdis tiun malkvietigan
helecon de sia vizaĝo kaj en ŝiaj grandaj blujaj
okuloj jam oni ne vidis la malĝojon...

Mariĉu de Olaskoaga estas feliĉa...

Ŝi estas la edzino de Iĥaki Zuberoa.

FELIKSO JAUSORO.

REAPARICIÓN

DE

“LA SUNO HISPANA”

Hemos recibido, con gran satisfacción, los números de Enero y Febrero de esta excelente revista de propaganda, redactada, como en su primera época, en español y Esperanto.

La publicación de un órgano como *La Suno Hispana* es de gran necesidad en nuestra patria, y contribuir a que tenga larga y próspera vida es deber de todos los esperantistas españoles.

LA DEKSESA

KARA SAMIDEANARO TUTMONDA!

La Loka Kongresa Komitato de la XVI^a sendas al vi la unuajn salutojn.

El Wien—aŭ Vieno, laŭ ĝia Esperanta nomo—venas la salutoj irantaj tra la tuta mondo ĉiulanden, direktataj al ĉiuj popoloj, kiujn jam atingis la Nova Sento.

La Loka Kongresa Komitato de la XVI^a deziras, ke jam ĝiaj unuaj salutoj renkontu la korojn de la amikoj, plenigante ilin per certeco, ke la salutoj venas el la koroj de la tuta, jam multnombra, samideanaro en Wien.

Jen, la unua kaj plej sincera deziro de la Aŭstruja Esperantistaro: Amikaj rilatoj al ĉiuj partoj de la terglobo, frata kompreno reciproka kun ĉiuj popoloj!

Tia kulturcentro, kia estas Wien, povas ekzisti nur per tiaj principoj. Starante sur tia fundamento vere Esperantisma, la kongresurbo de la XVI^a invitas la tutmondan Esperantistaron, veni Wien'on, kie jam komenciĝis la preparaj laboroj por deca aranĝo, kie oni deziras akcepti la ŝatindajn gastojn ne nur per korega bonveno, sed ankaŭ zorge kreante certecon pri tio, ke la XVI^a en Wien restados valora travivaĵo kaj agrabla rememoraĵo.

Wien, la mezeŭropa kongresejo ĝenerala, pro tio jam sufiĉe estas konata en ĉiu lando civilizita laŭnome, sed ne ĉiam kaj ĉie en la senco konforma al la vera situacio. Tial niaj troveblaj inier ĉiuj popoloj amikoj, kiuj per propra sperto tam konvinkigis pri la unika kvalito de nia urbo

por kongresoj, estas petataj, prediki tiun fakton, al ĉiu, kiu ankoraŭ nenion scias pri la granda trezorejo Wien enhavanta nombregon de valorregajoj artaj, kulturaj, historiaj kaj pejzaĝaj. Kaj niaj amikoj rakontu ankaŭ pri la loĝantaro de ĉi tiu belega kongresurbo, ne superebla de iu ajn alia en gastamo al multgenta fremdularo regule trovebla en Wien.

Do, bonvole akceptu nian saluton, nian koran inviton, venu kaj donu al ni la eblecon, premi vian manon ĉu kiel amiko pro idealaj celoj komunaj, ĉu kiel kunulo pro realaj motivoj.—Anoncu vin tuj kiel aliĝanto al la

XVI^a Universala Kongreso de Esperanto 1924
en Wien-Vieno.

Samideane salutas la

Loka Kongresa Komitato.

Schröder Schade
la prezid. ĉefsekr.

Wien, Januaro 1924^a.

Aliĝo. Ĉiu, kiu pagis la kongresan kotizon, estos registrata kiel kongresano kaj rajtas ricevi kongreskarton kiel legitimacion, krom ĝi insignon kaj kongreslibron, laŭbezone ankaŭ raportojn necesajn por ĉiuj kongresanoj.

Kotizo. La porkongresa laboro kaŭzas sufiĉe grandajn elspezojn, tial la Loka Kongresa Komitato devas peti, ke la samideanoj tre baldaŭ aliĝu kaj tuj pagu la kotizon.—Ju pli rapide vi aliĝos, des pli agrable estos por vi mem kaj por la L. K. K.

Banko. Al eksterlandanoj ni rekomendas, sendi la kotizon simple en registrita letero, aldonante la necesan sumon per monbiletoj aŭ poŝtmarkoj ilialandaj aŭ per bankĉeko; alie ni devus peti pagon per banko en ilia lando al nia kongres-banko en Wien, adreso: Wiener Bankverein, Wien, kun la rimarko: Konto Esperanto-Kongreso Wien.

Vojaĝo. La Loka Kongresa Komitato jam nun interrilatas kun la Aŭstrujaj kaj per ili kun la eksterlandaj fervojaj oficejoj, por ricevi konjuntigan rabaton, kiu malaltigos la vojaĝelspezojn de niaj amikoj.

Pasporto. De la Aŭstruja registaro—ministro por eksterlandaj aferoj—ankaŭ tiurilate jam nun

estas postulita la kutima faciligo koncerne la kongresvojaĝon. Ni treege dcziras, ke la konsuloj sufiĉe frue estu informitaj pri la konsenta decido de nia registaro.

Loĝigo Por kongresanoj ĉiam la loĝigo estas tre grava afero kaj en tiu ĉi direkto la Loka Kongresa Komitato havas vere respondecan taskon. Tial ekzistas en Wien jam nun speciala komitato el fakuloj kun la necesaj spertoj, por prizorgi grandan nombron de ĉambroj taŭgaj por niaj ŝatindaj gastoj. Multaj el ili trovos lokon en diversrangaj hoteloj tute laŭdezure, sed pli multaj povos ricevi litojn privatajn, pagante nur maltaŭ prezon. — Pri

Mangado, same kiel pri la loĝigo, la Loka Kongresa Komitato sendos ankoraŭ precizajn informojn, ĉar precipe ĉi tiuj demandoj devigas al zorga preparo. Sed jam nun ni povas garantii al nia kara samideanaro la tute kontentigan kapablon de nia bonege konata kongresurbo Wien en tiuj rilatoj. Ĉu vi deziras vivi ĉi tie laŭ unuaranga maniero kiel riĉegulo, ĉu laŭ duaranga aŭ eble nur kiel ŝparema vojaĝanto kontentigebla ankaŭ per tre simpla kvalito: vi nur bezonos elektii kaj vi nepre trovos, kion vi serĉis.

Informoj: La konstanta sekretario de la XVI^a jam funkcias. Bezonante iun ajn informon, vi skribu sub la sola kaj simpla adreso: Esperanto-Kongreso, Wien. Specialaj oficejoj kompreneble funkcios dum la kongres-semajno: por vojaĝaferoj, monaferoj, demandoj pri loĝigo k. c. en la kongresejo por la XVI^a koncertpalaco en Wien.

Kongresejo. La plej bela, la plej komforta, la plej taŭga por nia celo palaco en Wien jam estas garantiita por la grandaj solenaj kunvenoj. Domego kun belega akceptejo kaj konvena informejo, kun halo por promenado kaj interbabilado, kun ekspoziciejo, kun tri diversampleksaj salonegoj, kun garderobejoj, kunsido-ĉambroj, restoracio k. c. estos al via dispono. La Kongresejo, meze en la centra parto de la granda urbo, meze inter la ĉefaj vidindaĵoj, meze inter belegaj parkoj kaj grandiozaj muzeoj, proksima al gravaj amuzejoj, certe plaĉos al vi, karaj amikoj, kaj certe vi bedaŭros, kiam vi devos forlasi ĝin, por hejmenvojaĝi.

Kongres-Programo. Pardonu, tre estimataj samideanoj! Eble vi jam hodiaŭ volas scii laŭhore la okazontaĵojn dum nia XVI^a? Ĝuste pri tiu ĉi punkto ni ne raportas al vi ĉi tie hodiaŭ detale, sed tre baldaŭ, post kiam ni eks-

ciis, ke vi estos nia kara, tre ŝatinda kaj tre bonvenonta gasto! —

Sed pri tio ni jam nun devas informi vin, ke la XVI^a komenciĝos la 6^{an} de Aŭgusto, vespere, kaj finiĝos la 13^{an} aŭ 14^{an}. Dum la unuaj 3 tagoj la ĉefa tasko estos la laboro por Esperanto, la lastaj 3 tagoj estos ĉefe amuzigaj, kaj en la mezo troviĝos granda, publika, serioza manifestacio por Esperanto. — Speciala celo de la L. K. K. estos, interkonsente kun la K. K. K., bone gardi pri vere internacia kaj neŭtrala karaktero de la dekseza Kongreso.

Fakaj Konferencoj ankaŭ estos aranĝataj, sed nur, kiam ekzistas personoj gvidantaj por ili, kiuj povas garantii vere seriozan laboron de tiaj konferencoj, iutensan preparon, preskaŭ la sukceson mem de tia konferenco. Jam nun estas certaj multaj fakaj konferencoj, precipe de: Blinduloj, Fervojistoj, Framasonoj, Instruistoj, Junuloj, Katolikoj, Komercistoj, Kuracistoj, Policistoj, Poŝtistoj, Teknikistoj, Teosofoj, U. E. A.-Delegitoj k. c. — Organizoj, kiuj havas socialan, politikan, pacifistan aŭ alian, ne tute neŭtralan programon, devas entrepreni konferencojn aŭ kongresojn memstare kaj tute aparte, ne kunligante ilin kun la XVI^a. — Oni postulu de la L. K. K. la «Instruiciaron» por aranĝantoj de fakkonferencoj.

Helpo. Kara XVI^a-ano, vi mem ankaŭ povas kunhelpi, por certigi iurilate la dezirindan sukceson de nia Wien'a Kongreso. — 1^e Vi tuj aliĝu! — 2^e Vi atentigu amikojn en diversaj landoj, kun kiuj vi korespondas, ke ili ĉiuj nepre veturu al la XVI^a Wien'on, ĉu unuope, ĉu karavane, se tiu aranĝo estos ebla. — 3^e Vi uzu la propagandomarkojn de la XVI^a, por ke ne estu unu homo en la tuta vasta Esperantujo, kiu ne scias pri nia XVI^a. — 4^e Vi subskripciu por la Garantia Kapi^o, talo de la XVI^a iun sumon sendangere, ĉar laŭ la ĝisnunaj spertoj tiurilataj via garantia mono tute ne, aŭ almenaŭ ne tute, t. e. nur proporcie, estus postulota. — 5^e Vi simple donacu iun sumon al la kaso de la XVI^a. — 6^e Vi raportu al la vialandaj jurnalaj pri la aranĝo de la XVI^a Universala Kongreso de Esperanto en Wien dum Aŭgusto 1924^a. — Jen, elektu, samideano; vi povas helpi multmaniere!

Do: Aliĝu tuj vi mem, varbu amikojn kaj subtenu iomete la grandan laboron de la L. K. K!

FRANZ J. SCHADE.

LITERATURA KONKURSO

DE LA

"DUA IBERIA KONGRESO EN BILBAO"

Unua temo. -- Originala prozaĵo beletristika, konsistante el minimume 2 000 vortoj. Temo laŭvola.

Unua premio 100 pesetoj. Dua premio 50 pesetoj.

Dua temo. -- Traduko de la ĉapitroj 8.^a kaj 9.^a, -1.^a parto en la gravega verko «Don Quijote de la Mancha».

Unua premio 100 pesetoj. Dua premio 50 pesetoj.

NOTOJ KLARIGAJ

I. La verkoj prezentataj devas esti verkitaj en Esperanto.

II. La aŭtoroj de la premiitaj verkoj ricevos belan diplomon kaj enkadrigitan portreton de Doktoro Zamenhof.

III. Ĉiuj verkoj devas esti skribitaj tre legeble, mane aŭ maŝine, kaj porti «moton» aŭ pseŭdonimon de l'aŭtoro; la nomón oni devas sendi en fermita koverto sursignita per la sama «moto» aŭ pseŭdonimo.

IV. Ĉiuj verkoj devas esti sendataj al «Comité Organizador del 2.º Congreso de Esperantistas Ibéricos», Merced, 1, Bilbao (España).

V. La lasta templimo por ĉiuj verkoj estas la 1.ª de Junio 1924.

Lista de donantes para los gastos del 2.º Congreso

	Pesetas
<i>Suma anterior</i>	1.738
D. Fernando Krug	25
» José Santamaría	10
» Roberto Maraury	20
» Enrique Muñoz	25
» Pedro Infante	5
» José Velasco Ealo	10
» Mannel Arteaga	3
» Félix Bilbao Eguileor	5
» Victoriano Revuelta	4
SUMA EN 29 DE FEBRERO ..	1.845

Además se llevan recaudadas para el Capital de Garantía, pesetas 325.

Envíese el adjunto boletín, acompañado de su importe, al *Comité Organizador del 2.º Congreso de Esperantistas Ibéricos*, calle de la Merced, 1, Bilbao. El pago puede efectuarse en sellos de correo de 5 o 25 céntimos.

BOLETIN DE INSCRIPCION

D. Profesión

Pueblo Provincia solicita ser inscrito

en el SEGUNDO CONGRESO DE ESPERANTISTAS IBÉRICOS, enviando adjunto, al efecto, e correspondiente importe de 5 pesetas.

..... de de 1924.

Nombre y apellidos

Domicilio (bien legible)

Inscripciones hasta el 29 de Febrero

N.º	1	D. Andrés Piñó, Valencia.	N.º	20	» Francisco Icaza Gangoiti, Bilbao.
»	2	» Félix Diez Mateo, Bilbao.	»	21	» Francisco Crespo, Bilbao.
»	3	» Manuel Elezcano, Bilbao.	»	22	» Teodoro Elizondo, Bilbao.
»	4	» Luis de Otaola, Bilbao.	»	23	» Julio Belenguer, Teruel.
»	5	» Juan Gracia, Bilbao.	»	24	» Benigno de Luna Gómez, Madrid.
»	6	» José Velasco Ealo, Bilbao.	»	25	» Santos Pascual, Bilbao.
»	7	» Félix Jausoro, Bilbao.	»	26	» Juan José Larrea, Bilbao.
»	8	» Pedro Ulaortúa, Deusto.	»	27	» Juan de Ajubita, Bilbao.
»	9	» Irineo Birigay, Bilbao.	»	28	» Isidoro Acha, Bilbao.
»	10	» Roberto Maraury, Salamanca.	»	29	» Rómulo S. Rocamora, Barcelona.
»	11	» Fernando Krug, Bilbao.	»	30	» Pedro Manchovas, Bilbao.
»	12	» Félix Bilbao Eguileor, Bilbao.	»	31	» Francisco González, Bilbao.
»	13	» José Santamaría, San Sebastián.	»	32	» León Gervois, París.
»	14	» Roque Martínez, Bilbao.	»	33	» Ricardo Villalba, Bilbao.
»	15	» Eugenio Lunate, Baracaldo.	»	34	» Julián de Maguregui, Bilbao.
»	16	» Juan Muro, Bilbao.	»	35	» Patricio Llano, Baracaldo.
»	17	» Eugenio Herrera, Bilbao.	»	36	» Andrés San Pedro, Baracaldo.
»	18	» Manuel Maynar, Zaragoza.			
»	19	» Pedro Icaza Gangoiti, Bilbao.			

Detondu la suban aliĝilon, kaj ĝin sendu, akompanata de ĝia sumo al la Organiza Komitato de l' 2.^a Kongreso de Iberiaj Esperantistoj, Merced, 1, Bilbao. Oni akceptas poŝtmarkojn de 5 aŭ 25 centimoj.

ALIĜILO

S-..... Profesio

Urbo Provinco petas sian enskribon por la

DUA KONGRESO DE IBERIAJ ESPERANTISTOJ kaj sendas ĉi-kune, por tiu celo la sumon de
5 pesetoj.

de de 1924.

Bapto-kaj familia nomo

Loĝejo: (skribu klare).

Esperantista Centra Librejo, 31, rue dd Clichy, Paris

**Eldonejo de la
Verkoj de D-ro L. L. Zamenhof**

kiujn ĉiu Esperantisto devas legi.

Petu Katalogon! — Cefaj verkoj aĉeteblaj:

Fundamenta Krestomatio, entenanta la «Ekzercaro» (el la «Fundamento de Esperanto»), «Fabloj kaj Rakontoj», «Artikoloj pri Esperanto», «Poezioj»; unu dika libro 460-paĝa, Franc. Frankoj 8. — *Georgo Dandin*, komedio en tri aktoj de Molière; unu libro grandformata, 3. — *Hamleto*, tragedio en kvin aktoj de Shakespeare; unu libro mezformata, 3. — *Ifigenio en Taŭrido*, dramo en kvin aktoj de Goethe; unu libro grandformata, 6. — *Proverbaro Esperanta*, laŭ la verko «Frazeologio rusa-pola-franca-germana» de M. F. Zamenhof (1232 proverboj); unu libro grandformata, 3. — *La Rabistoj*, dramo en kvin aktoj de Schiller; unu libro grandformata, 4. — *La Revizoro*, komedio en kvin aktoj de N. V. Gogol; unu libro grandformata, 4. — *Fabeloj de Andersen*. Plena kolekto; unua libro grandformata, 6. — *La Rabeno de Baĥara*, romano de H. Heine. *La Gimnaziano*, monologo de Šalon Alajhem; unu libro grandformata, 3.

PRI CERVANTES

**KAJ LIA FAMKONATA VERKO
"EL QUIJOTE"**

Interesa verketo tradukita el ĉeĥa lingvo.

Sendata per poŝto,
por 50 centimoj

MAGIO

Teatraĵo por infanoj
POR LA SAMA PREZO

Petu ambaŭ verketojn aĵ
GRUPO ESPERANTISTA
str. Merced, 1 **BILBAO**

**"ESPERANTO
TRIUMFONTA"**

SEMAJNA GAZETO

ELDONATA EN KOLN-HORREM

AKIREBLA EN BILBAO:

JURNALKIOSKO DE L'ARENAL

(APUD LA PONTO)

SELLOS DE PROPAGANDA

SE REMITEN POR CORREO

España y Portugal 0,40 ptas. el 100

Otros países 0,50 » » »

PÍDANSE AL

GRUPO ESPERANTISTA
MERCED, 1 BILBAO

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO (U. E. A.)

Centra Oficejo: 12, Boulevard du Théâtre, Genève (Svislando)

U E A celas:

- Disvastigi la uzadon de la internacia helplingvo Esperanto.
- Plifaciligi la ĉiuspecajn moralajn kaj materiajn rilatojn inter la homoj sen diferenco pri raso, nacieco, religio aŭ lingvo.
- Krei internaciajn servojn uzablaj de ĉiuj homoj, kies intelektaj aŭ materiaj interesoj celas trans la limojn de ilia genta aŭ lingva teritorio.
- Kreskigi inter siaj membroj fortikan ligilon de solidareco kaj disvolvigi ĉe ili la komprenon por fremdaj popoloj.
- La Asocio estas neŭtrala rilate al religio, nacieco aŭ politiko.

U E A konsistas:

- El sesmil membroj diverslandaj.
- El centoj da Delegitoj kaj Vicdelegitoj en la ĉefaj lokoj, kiuj respondas la informpetojn de la membroj kaj helpas ilin okaze de vojaĝo.
- El Komitato, elektita de la Delegitoj, el Central Oficejo, el teritoria organizo ktp.

U E A laboras:

- Por konstrui centron de esperantista agado bone ordigita kaj forta. Konsiderante, ke internacia organizo estas necesa al lingvo internacia la lasta kongreso oficialigis U E A kiel la tutmondan organizaĵon de individuaj esperantistoj.
- Por faciligi al siaj membroj la praktikan uzon de la lingvo kaj favorigi esperantan korespondadon, turismon, komercajn rilatojn, ktp.
- Por konatigi la valoron de nia lingvo ĉe interŝtataj oficejoj, grandaj internaciaj societoj, ktp. La sukceso de tiuj klopodoj multe dependas de la nombro de la personoj en kies nomo la Asocio rajtas paroli.

U E A donas:

- Al la anoj Membrokarton kaj ducentpaĝan jarlibron kun la adresoj de la Delegitoj, esperantistaj grupoj, gazetoj, organizaĵoj, kun sciigoj pri internaciaj rilatoj ktp. Ĉiu membro deziranta korespondi aŭ interŝanĝi rajtas presigi dufoje sian adreson en la gazeto «Esperanto» aŭ speciala aldono.
- Al la Membro-Abonantoj: La gazeton «Esperanto», internacia ĉeforgano de la esperantistoj, kun artikoloj literaturaj, sciencaj, teknikaj kaj precizaj informoj pri la movado.

U E A postulas:

- Jaran kotizon de 6 pesetoj por Membro, de 15 pesetoj por Membro-Abonanto kaj de 30 pesetoj por Membro-Subtenanto.

Konkludo:

- Uzu la lingvon kiun vi lernis por ke via kono portu fruktojn.
- Memoru la universalan celon de Esperanto. Membreco ĉe nacia societo estas necesa sed ne sufiĉa.
- Aliĝu al U E A, kiu interkonatigos vin kun aliaj samideanoj, faciligos viajn internaciajn rilatojn kaj reprezentas la generalajn interesojn de la Esperantismo.